



[Hjem](#) > [Promilleafgiftsfonden](#) > [2014](#) > [Videnbase og specialrådgivning](#) > **Få overblik over ukrudtet inden høst**

Få overblik over ukrudtet inden høst

Tag en tur rundt i markerne før høst og få overblik over ukrudtet. Det giver et godt beslutningsgrundlag til at vælge Promilleafgiftsfonden for landbrug midler og doser til næste vækstsæson. Se fotos af de mest drilske arter og læs, hvordan du bedst holder dem i skak.

Indhold

- [Ukrudtskort](#)
- [Etablering af afgrøden](#)
- [Herbicidresistens](#)
- [Enårig rapgræs](#)
- [Vindaks](#)
- [Agerrævehale](#)
- [Gold hejre](#)
- [Blød hejre](#)
- [Væselhale](#)
- [Alm. rapgræs](#)
- [Agertidse](#)
- [Grå bynke](#)
- [Kornblomst](#)
- [Gul okseøjle](#)
- [Jordrøg](#)
- [Valmue](#)
- [Storkenæb](#)
- [Agerstedsmoder](#)
- [Snerlepileurt](#)
- [Sprøjteinduer](#)

Forekomsten af restukrudt vil afsløre, om der er behov for at justere sædskifte og dyrkningsstrategi. Især giver det vigtige oplysninger til valg af midler i vintersæd og vinterraps, hvor de fleste sprøjtninger sker, inden man kan genkende ukrudtsarterne og har mulighed for at vurdere tætheden. Det giver også mulighed for at opdage, hvis nye ukrudtsarter eventuelt er slæbt ind på arealet.

Før høst er de forskellige arter af græsukrudt lette at finde og artsbestemme, når de har deres aks eller toppe fremme. Derimod er det meget vanskeligt, ja ofte umuligt, at skelne arterne fra hinanden, når de spirer frem i efteråret. Tag et markkort med på markturen, og gør notater om, hvilke arter der dominerer ukrudtsfloraen. Har indsatsen været optimal? Er alt ukrudtet "blæst væk", kan der være muligheder for besparelser i næste sæson, mens "for meget" ukrudt kan betyde, at højere doser eller andet middelvalg er aktuelt. Hvis der er meget græsukrudt, kan det være et tegn på, at ændringer i sædskifte eller dyrkningsstrategi bør overvejes.

Endelig giver markturen før høst mulighed for at opdage, hvis der er tegn på at nogle ukrudtsarter har udviklet resistens over for ukrudtsmidlerne. Vær på vagt, hvis midler, som normalt giver god effekt, pludselig svigter.

[Til top](#)

Ukrudtskort

Lav ukrudtskort ved at notere, hvilke græsukrudtsarter der er i marken og de 3-5 mest dominerende arter af tokimbladet ukrudt. Ukrudtsbestanden i en mark ændres normalt kun langsomt fra år til år. Notater om arter og hyppighed, har derfor værdi gennem flere år. Det kræver et godt kendskab til markerne at indtegne pletter med afgrænsede ukrudtsproblemer, men det kan især være aktuelt for rodokrudt, der ofte optræder i afgrænsede områder.

En tidlig registrering af "nye" arter kunne føre til en tidlig, mere effektiv og billigere indsats.

Der kan eventuelt foretages en registrering af ukrudtstætheden med et simpelt karaktersystem f.eks. 0-10, hvor 1 er nogle få planter, og 10 er en tæt bestand. Det kan være en fordel at registrere tætheden af de dominerende og vanskeligt bekæmpelige arter, fordi de bestemmer doseringen.

[Til top](#)

Fotos

Billeder fortæller ofte meget mere end ord og tal, så benyt evt. muligheden for at tage nogle billeder. De kan være kan være nyttige, når næste års sprøjteplan skal lægges.



Tag markkortet med i traktoren og på turen i marken. Foto: Jens Tønnesen, Landbrugets Medier.

Nedenfor er vist en række eksempler på nyttige iagttagelser, som kan bruges til næste års planlægning af ukrudtssprøjtningerne.

[Til top](#)

Etablering af afgrøden

Før høst er også et godt tidspunkt at vurdere, om etablering af afgrøden er optimal. En veletableret af-grøde er et lige så vigtigt i kampen mod ukrudt som selve den kemiske eller mekaniske bekæmpelse. Inspiration til vurdering af det kommende [såbed](#).



En veletableret afgrøde giver god konkurrence mod ukrudt. De to fotos taler for sig selv.

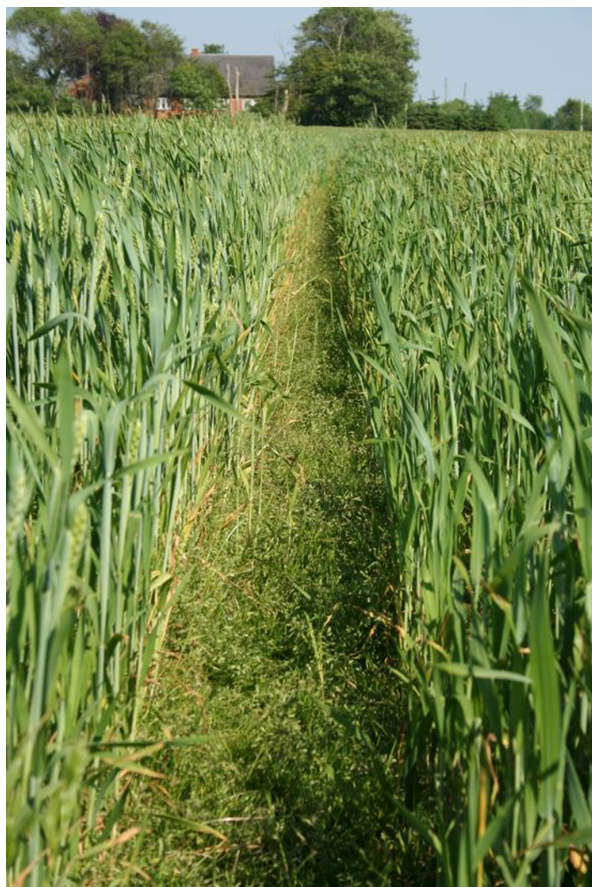
[Til top](#)

Herbicidresistens

Når ukrudtsmidlerne ikke virker som forventet, kan der være mange årsager. Når en enkelt art står alene tilbage, mens andre arter er bekæmpet, er der grund til at være på vagt over for resi-stens. Risikoen for udvikling af resistens er særlig stor hos agerrævehale, ital. rajgræs, fuglegræs og kamille. Jo tidligere du opdager resistent ukrudt, des større mulighed har du for at gribe ind og begrænse de langsigtede omkostninger. Foto viser ital. rajgræs, som har udviklet resistens over for ALS-hæmmere (Hussar, Cossack, Broadway, Atlantis). Læs om test for resistens i [IPM-inspirationsark](#).

[Til top](#)





[Til top](#)

Enårig rapgræs og andre græsser opformerer sig som regel mest i foragrene, hvor der er mest færdsel eller i fugtige dele af marken. Tætte bestande i sprøjtespor er et varsel om, at sædskifte eller bekæmpelse ikke er optimalt. Det vil være en god forebyggelse at anvende en højere dosis her, end i marken som helhed.



Vindaks bekæmpes sikkert med Boxer om efteråret. Ved store bestande vil det oftest være nødvendigt af følge op med en supplerende bekæmpelse

om foråret. Finder du udbredt forekomst af vindaks, bør bekæmpelsesstrategien justeres. Førstegangsfund i afgrænsede pletter bør afslås og fjernes. Selv om prisen på Boxer med den nye afgift nu er høj, skal det fortsat være basismiddel mod vindaks, så der ikke på længere sigt udvikles herbicidresistens.

[Til top](#)



Agerrævehale spredes typisk med mejetærsker og halmpresser. Total rengøring af maskiner er utopi, men gør maskinerne så rene som muligt ved, når der skiftes fra inficerede til ikke inficerede arealer. Jo tidligere pletter med agerrævehale bliver opdaget på arealer, hvor den ikke findes i forvejen, des større mulighed er der for at forebygge yderligere spredning og opformering. Førstegangsfund i afgrænsede pletter bør afhugges og fjernes inden planterne kaster frø. Hvis de opdages inden blomstring, kan pletten nedvisnes. Herbicidresistens hos agerrævehale er allerede ret udbredt. Det er vigtigt, at du følger vejledningerne om at forebygge resistensudvikling, dvs. at skifte mellem midler med forskellig virkemekanisme.

[Til top](#)



Gold hejre kender de fleste fra markkanten. Normalt bliver den ikke et problem hvor der pløjes, da frøene ikke overlever et år på furebunden. Ved pløjefri dyrkning er det vigtigt at følge gold hejre. En overlig stubbearbejdning vil fremme spiring af gold hejre efter høst (kun muligt, hvor der etableres vinterafgrøder). Vårsæd i sædskifte er et vigtigt led i bekæmpelse mod hejre. En omhyggelig pløjning i et ellers pløjefrit system kan være nødvendig for at bryde livscyklus.

[Til top](#)



Blød hejre. Flest frø af blød hejre går til når de får lov at ligge uberørt oven på jorden efter høst. Ellers har blød hejre samme biologi som gold hejre. Læs mere i [IPM-inspirationsark](#) om blød hejre.

[Til top](#)



Væselhale er særdeles vanskelig at bekæmpe, så det er vigtigt at opdage den tidligst muligt, så alle forholdsregler mod yderligere opformering kan sættes i værk. Det ses hyppigt ved pløjefri dyrkning. En omhyggelig pløjning i et ellers pløjefrit system har vist sig effektivt, ligesom vårsæd i 3 til 4 år også bryder dens livscyklus. Læs mere i [IPM-inspirationsark om væselhale](#).

[Til top](#)



Alm. rapgræs vil normalt ikke blive bekæmpet effektivt med Boxer eller Stomp/Activus i efteråret. Kortlægning af alm. rapgræs giver mulighed for at målrette bekæmpelsen om foråret med Monitor, Broadway, Atlantis OD eller Topik 100 EC

[Til top](#)



Agertidse

Tidsler har en betydelig frøspredning og nyetablerer sig ofte i marker, hvor der er arealer i nærheden med mange tidsler. Notér de tidlige forekomster, så bekæmpelsen bliver udført inden tidslerne danner kolonier.

[Til top](#)



Grå bynke kommer primært ved frøspredning fra markkanterne. En fast markkant med græs, der ikke giver plads til fremspiring af grå bynke er den bedste forebyggelse. Hvor slåning er en mulighed, kan det forebygge frøspredning. I stub kan gråbynke bekæmpes ved stubbearbejdning (hvor der skal være en vinterafgrøde) eller sprøjtning med glyphosat.

[Til top](#)



Kornblomst bliver i vintersæd om efteråret ikke bekæmpet med Boxer, Stomp/Activus og DFF, men skal bekæmpes med Lexus 50 WG, Absolute 5 eller Briotril.

[Til top](#)



Gul okseøj. Forekomst af gul okseøj er afgørende for middelvalg i vårbyg, hvor Ally og Mustang forte er basismidler.



Jordrøg er meget vanskelig at bekæmpe i vårsæd. Den er ikke så udbredt, men kan i nogle marker optræde meget massivt. Express og øvrige tribenuron-midler har god effekt ved høj dosis. Mustang forte og MCPA har også nogen effekt.

[Til top](#)



Valmue bør i vintersæd bekæmpes effektivt med Stomp/Activus i efteråret, idet forårsbekæmpelse med SU-midler (ALS-hæmmere) giver risiko for udvikling af herbicidresistens. I vinterraps anvendes Stomp/Activus.

[Til top](#)



Storkenæb bliver mere og mere udbredt. Den kræver en målrettet indsats gennem middelvalg i både korn, vinterraps og majs. Især i vinterraps kan storkenæb blive alt dominerende som her. I raps har kun pendimethalin (f.eks. Stomp) lidt effekt, så det er vigtigt med god bekæmpelse i andre afgrøder.

[Til top](#)



Agerstedmoder bekæmpes meget effektivt med DFF i vintersæd, men lave doseringer har formentligt bidraget til at stedmoder på mange arealer er opformeret, så en øget dosis er nødvendig.



Snerlepileurt er blevet en hyppig art i vintersæd. En årsag er, at ukrudtsbekæmpelsen gennem mange år er udført tidligt for at få god effekt på overvintret tokimbladet ukrudt, og derfor ikke rammer senere fremspirende snerlepileurt. Mange steder er det nødvendigt at trække ukrudtssprøjtningen om foråret eller at gennemføre en delt sprøjtning.

[Til top](#)





[Til top](#)

Sprøjtevinduer giver også en god information om effekt af de anvendte midler og giver samtidig et billede af markens ukrudtsbestand. I rapsmarken øverst viser sprøjtevinduet, at 0,15 l Command CS pr. ha efter såning, og Kerb i efteråret har givet effektiv bekæmpelse. Sprøjtevinduet kunne have været op-delt, så der havde været et felt, der kun havde fået Command CS, og et felt der kun havde fået Kerb. Herved ville effekten af hvert af midlerne kunne vurderes. I hvedemarken nederst afslører sprøjtevinduet valmuer, hyrdetaske, kamiller og alm. rapgræs. Det er vigtigt at vide at der er valmue og hyrdetaske, når der næste gang skal dyrkes vinterraps, da disse arter kun kan bekæmpes inden fremspiring.

[Til top](#)

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, hvis du vil vide mere om dette emne.